

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2006-792-0182
Dok.: CKV40398

Besvarelse af spørgsmål nr. 178 af 13. januar 2006 fra Folketingets Retsudvalg.

Spørgsmål:

”Hvor mange vidner og tiltalte udebliver i straffesager?”

Svar:

Justitsministeriet kan oplyse, at omfanget af tiltaltes udeblivelse i straffesager er omtalt i forarbejderne til den seneste ændring af retsplejelovens § 847, der udvidede muligheden for at afsige udeblivelsesdomme i straffesager. Der er i forarbejderne bl.a. anført følgende (jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 2078):

”I efteråret 1999 foretog Københavns Byret en undersøgelse af, i hvilket omfang sigtede og tiltalte personer udeblev fra domsforhandlingen. Undersøgelsen dækkede over en periode på 4 uger (uge 42 til 45). Ved undersøgelsen blev der set bort fra sager, der kunne afgøres med udeblivelsesdom (§ 934-sager) og sager, hvor der ikke var sket forkyndelse. Undersøgelsen viste, at udeblivelsesprocenten i den nævnte periode var på 17,8 pct.

I efteråret 1999 foretog Københavns Politi, Advokatur K, en undersøgelse af, i hvilket omfang sigtede i tilståelsessager efter retsplejelovens § 925 (der med virkning fra den 1. juli 2001 er blevet erstattet af § 922) og tiltalte i domsmandssager udeblev fra domsforhandlingen i sager, som var blevet behandlet af netop denne advokatur. Det drejer sig alle om sager, som blev behandlet i Københavns Byret. Undersøgelsen dækkede over en periode på 3 uger (20. september 1999 til 8. oktober 1999). I perioden havde advokaturen 94 § 925-sager berammet. I 51 af sagerne udeblev den sigtede fra retsmødet. Det svarer til 54,3 pct. I samme periode havde advokaturen 138 domsmandssager berammet. I 46 af sagerne udeblev den tiltalte. Det svarer til 33,3 pct. I § 925-sagerne var der sket lovlig forkyndelse i ca. 70 pct. af sagerne. I domsmandssagerne var der i 70 pct. af de sager, hvor tiltalte udeblev, sket en lovlig forkyndelse for den tiltalte. I de 46 sager, hvor tiltalte udeblev, var både anklager og forsvarer mødt i byretten, der først herefter aflyste retsmødet.

I efteråret 1999 skrev Dommerforeningen til byretterne for at høre, i hvilket omfang sigtede eller tiltalte udeblev trods lovlig tilsigelse, og om retten anså det for et væsentligt problem. Ud af 70 byretter var der 18, der svarede, at de havde udeblivelsesproblemer. Det drejer sig om byretten i Ballerup, Brøndbyerne, Gråsten, Helsingør, Hillerød, Hjørring, Horsens, Hvidovre, København, Køge, Mariager, Roskilde, Rødovre, Tåstrup, Vejle, Viborg, Vordingborg og Århus.

I forslaget af 25. januar 2001 [som lovforslaget bygger på] anfører Advokatrådet, Dommerforeningen og Rigsadvokaten, at der særligt i de større byer, men også nogle andre steder, er et betydelig ressourcospild på grund af tiltaltes og sigtedes udeblivelse. Det anføres, at tendensen har været voksende og må antages at fortsætte.”

Rigsadvokaten og Rigspolitiet har oplyst, at man ikke herudover har oplysninger om antallet af tiltalte, der udebliver i straffesager, og ikke har oplysninger om antallet af vidner, der udebliver i straffesager.

Domstolsstyrelsen har til brug for besvarelsen af spørgsmålet oplyst følgende:

”Domstolenes sagsbehandlingssystemer registrerer ikke særskilte oplysninger om, hvor ofte vidner eller tiltalte udebliver i straffesager.

Domstolsstyrelsen har derfor ikke præcise oplysninger om, hvor ofte vidner eller tiltalte udebliver i straffesager.

For byretternes vedkommende kan Domstolsstyrelsen dog oplyse, at der i 2004 blev afsagt i alt 32.246 udeblivelsesdomme i straffesager, dvs. sager, hvor tiltalte er lovligt tilsagt, men udebliver fra domsforhandlingen. Hovedparten af udeblivelsesdommene bliver afsagt i sager om bødeforlæg, herunder især sager om overtrædelse af færdselsloven.

Det bemærkes, at antallet af udeblivelsesdomme ikke svarer til antallet af tilfælde, hvor tiltalte udebliver, idet tiltaltes udeblivelse fra retsmødet i de fleste straffesager medfører, at retten må omberamme sagen med henblik på afholdelse af et nyt retsmøde.”

Det kan tilføjes, at efter retsplejelovens § 847, stk. 2, kan retten under visse betingelser bestemme, at der skal ske afhøring af vidner og syns- og skønsmænd, selv om tiltalte udebliver. Retten kan endvidere fremme en domsforhandling til dom i tiltaltes fravær (afsige udeblivelsesdom) i en række tilfælde, hvis retten ikke finder tiltaltes tilstedeværelse nødvendig, jf. retsplejelovens § 847, stk. 3, f.eks. når tiltalte ikke idømmes højere straf end ubetinget fængsel i 3 måneder eller andre retsfølger end konfiskation, førerretsfrakendelse eller erstatning. Efter retsplejelovens § 934, stk. 1, kan der endvidere afsiges udeblivelsesdom i sager, hvor der ikke opstår spørgsmål om højere straf end bøde.